

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการและแบบสืบเสาะหาความรู้ โดยมีสมมติฐานการวิจัยคือ คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ โดยเฉลี่ยของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการและแบบสืบเสาะหาความรู้แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 โรงเรียนวัดพระญาติการาม (ศุภสุขบำรุง) อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดกองการศึกษานครพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 20 คน รวมจำนวน 40 คน ซึ่งได้มาจากการจัดผู้เรียนโดยแบ่งห้อง กระทำโดยจัดเรียงลำดับผลพัฒนาการของผู้เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จากสูงไปหาต่ำ แล้วจับคู่ (Matching) รายชื่อผู้เรียนที่มีผลพัฒนาการสูงไปหาต่ำ คู่ละกันทั้ง 2 ห้อง ซึ่งทำให้ผู้เรียนทั้ง 2 ห้อง มีคุณสมบัติเหมือนกัน และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) โดยวิธีจับฉลากห้องที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 จัดประสบการณ์แบบโครงการ และห้องที่ 2 เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 จัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการและแบบสืบเสาะหาความรู้ แบบทดสอบสถานการณ์ความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ ใช้เวลาในการทดลอง 30 ชั่วโมง โดยใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลองแผนแบบ Pretest – Posttest Comparison Group Design วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (MANOVA)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 นั้นเป็นไปได้ที่คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ โดยเฉลี่ยของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการกับแบบสืบเสาะหาความรู้ จะแตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการและแบบสืบเสาะหาความรู้ มีประเด็นค้นพบคือ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์หลังการทดลองของการจัด

ประสบการณ์ทั้ง 2 รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น และเมื่อนำมาจัดประสบการณ์ทั้ง 2 รูปแบบมาเปรียบเทียบกันปรากฏว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ทั้ง 2 รูปแบบไม่แตกต่างกัน ความฉลาดทางอารมณ์เมื่อนำมาเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์ทั้ง 2 รูปแบบก็ไม่มี ความแตกต่างกัน พอสรุปได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการและแบบสืบเสาะหาความรู้ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากการจัดประสบการณ์ทั้ง 2 รูปแบบ เป็นการจัดประสบการณ์ที่ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ลองผิดลองถูก แก้ปัญหาได้อย่างมีกระบวนการ เด็กเป็นผู้สนใจต่อสถานการณ์และสิ่งเร้า และหาวิธีการศึกษาหาความรู้อย่างลุ่มลึก เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาซึ่งสอดคล้องกับ พรหมทิพย์ แสงนิล (2544 : 6) กล่าวว่า การสอนแบบโครงการเป็นวิธีสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่มีผู้นนำมาใช้กันมากสำหรับการเรียนการสอนระดับปฐมวัย และเป็นวิธีการศึกษาหาความรู้อย่างลุ่มลึก เมื่อเด็กเข้าร่วมโครงการจะได้พัฒนาคำถามแสดงความสามารถค้นหาทางแก้ปัญหา เสนอกระบวนการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และสอดคล้องกับ ปัทมา ศุภกานีนิค (2545 : 30-31) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์แบบโครงการเป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็ก เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยบูรณาการทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนรู้ไว้ด้วยกัน ได้ศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่เด็กสนใจอย่างลุ่มลึก โดยมีครูเป็นผู้สอนให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกกระตุ้นให้เด็กคิดและเรียนรู้ ร่วมกันไปพร้อมกับเด็ก และงานวิจัยของ เปลว ปรุสสาร (2543 : 49-50) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการพบว่า กิจกรรมและลำดับขั้นตอนในการเรียนรู้ทั้ง 4 ระยะของการจัดประสบการณ์แบบโครงการนั้น ส่งเสริมให้เด็กได้เผชิญกับปัญหา และเรียนรู้วิธีที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่พบจากการลงมือปฏิบัติ

กฤษยา ดันติผลาชีวะ (2527 : 5) กล่าวว่า การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เป็นกระบวนการสอนที่มุ่งถึงวิธีการแก้ปัญหาด้วย การค้นหาข้อมูลจากการไต่ถาม และค้นหาคำตอบ ทดสอบ และรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ผู้เรียนหาข้อสรุปที่เป็นความรู้ซึ่งใกล้เคียงกับ มัวร์และเชรี (1994 : 212) กล่าวว่า การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เป็นการสอนเพื่อมุ่งเน้นการแก้ปัญหา โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการหาคำตอบ

2. ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการและแบบสืบเสาะหาความรู้ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากการจัดประสบการณ์ทั้ง 2 แบบเป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นพบและเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงกับสิ่งของ เรื่องราว สถานที่ บุคคล และเหตุการณ์ต่าง ๆ ภายในชุมชนของเด็กตามวิธีการของแต่ละบุคคล เปิดโอกาสให้เด็กได้ประเมินการทำงานของตนเอง และเป็นกิจกรรม

การเรียนการสอนภายใต้บรรยากาศที่เป็นมิตรมีอิสระ พร้อมทั้งเป็นการเรียนที่มาจากความสนใจและความต้องการของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ ลำดวล ปันสันเทียะ (2545 : 19) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์แบบโครงการเป็นรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กทุกด้าน เป็นการจัดประสบการณ์ที่ฝึกผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการบูรณาการเนื้อหาการเรียนรู้อเข้าด้วยกัน การจัดประสบการณ์แบบโครงการเปิดโอกาสให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้าอย่างลึกซึ้ง เฉพาะเรื่องที่เด็กสนใจ มีความท้าทายความสามารถเด็ก กระตุ้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกับกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อค้นหาคำตอบที่มาจากความสนใจและความต้องการของเด็ก เรื่องที่ศึกษาอาจจะมาจากเด็กหรือครูและเด็กร่วมกันเลือกหัวข้อ ในการศึกษาเด็กมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระยะเวลาในการทำกิจกรรมขึ้นอยู่กับความสนใจและความต้องการของเด็ก จิราภรณ์ วสุวัต (2540) ได้ศึกษาพบว่า เด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อเด็กได้วางแผนร่วมกัน มีอิสระในการตัดสินใจ และทำได้ในสิ่งที่ต้องการ ซึ่งมีผลให้เด็กมีระดับความพึงพอใจเพิ่มมากขึ้น และเด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านต่าง ๆ สูงขึ้น อันเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระดับของความสนใจและเป้าหมายที่เด็กต้องการเรียนรู้ ซึ่งไม่ได้มาจากการที่ครูเป็นผู้กำหนดหรือจากบทเรียนสำเร็จรูป เป็นการสอนที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ การสอนแบบโครงการคือหัวใจสำคัญของกิจกรรมในการเรียนรู้ของเด็ก (ประดับ เรืองมาลัย, 2524 : 307) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับ การเรียนรู้โดยการค้นพบด้วยตนเอง (discover method) มีประโยชน์ต่อผู้เรียน ดังนี้

1. การเพิ่มสติปัญญาของผู้เรียนฉลาดยิ่งขึ้น การเรียนรู้ด้วยการค้นพบด้วยตนเองช่วยให้ผู้เรียนเป็นนักสร้างสรรค์ (Constructionist) เป็นผู้ที่สามารถจัดระเบียบสิ่งที่พบเห็นได้อย่างเหมาะสม การฝึกหัดอยู่เสมอจะทำให้ผู้เรียนรวบรวมข้อสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาได้ดียิ่งขึ้น

2. การค้นพบด้วยตนเองจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจภายในมากกว่าการเรียนแบบท่องจำ เพราะเมื่อผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองแล้ว จะทำให้รู้สึกว่าคุณเองได้รับรางวัลจากผลการกระทำของตนเอง ส่วนผู้ที่เรียน โดยการใช้ท่องจำจะมีแรงจูงใจจากภายนอกคือคะแนน เป็นรางวัลหรือการไม่ถูกลงโทษ ถ้าเมื่อใดไม่มีแรงจูงใจจากภายนอกมาบังคับแล้วผู้เรียนก็จะไม่สนใจที่จะเรียนรู้

3. เป็นการเรียนที่ฝึกฝนเทคนิคในการสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง และช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การเรียนรู้ด้วยการค้นคว้าช่วยให้ผู้เรียนจดจำความรู้ได้ดีกว่าการเรียนรู้ด้วยวิธีอื่น

ข้อสังเกตจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า การจัดประสบการณ์แบบโครงการกับการจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นผลทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำชิ้นงาน การพูด โดยมีความ

สอดคล้องกับ อัญชลี ไสยวรรณ (2548 : 2) สิ่งที่ครูต้องคำนึงถึงการสอนคิดอีกอย่างคือ การคิดทางบวก หมายถึง ความคิดในแง่ดีที่เรามีต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว หรือที่มีต่อบุคคลอื่น และรวมถึงการมีทัศนคติที่ดีด้วย เมื่อเด็กได้รับการปฏิบัติทางบวกหรือการเข้าถึงทางบวกเด็กจะมีบุคลิกภาพเป็นคนที่มีความภูมิใจในงาน (Self-esteem) สูง สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ ดังนั้นการคิดทางบวก จึงเป็นพื้นฐานของการสร้างสติปัญญาให้คนเราเกิดการคิดแก้ปัญหา และตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นจุดริเริ่มสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ค้นหาแนวทางและส่งผลออกมาในรูปสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้งานวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบ โครงการและแบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรประกาศเป็นจุดเน้นวิธีการจัดประสบการณ์แบบ โครงการและแบบสืบเสาะหาความรู้ ตลอดจนนิเทศภายใน โดยการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน มีการติดตาม กำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความมั่นใจว่าครูนำการจัดประสบการณ์แบบ โครงการและแบบสืบเสาะหาความรู้ไปใช้จริง ๆ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดอบรมครูในโรงเรียน โดยเชิญวิทยากรทางการศึกษา ให้ความรู้การจัดประสบการณ์แบบ โครงการและแบบสืบเสาะหาความรู้

1.3 ครูผู้สอนควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบ โครงการและแบบสืบเสาะหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด หรือสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบ โครงการและแบบสืบเสาะหาความรู้กับการจัดประสบการณ์วิธีอื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์แบบ โครงการกับแบบสืบเสาะหาความรู้ด้านความคิดสร้างสรรค์

2.3 ควรมีการติดตามผลหลังการทดลอง เพื่อศึกษาความคงทนของความสามารถแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์